

ANY 2016/17
Josep Maria
PLANES

Josep Planes

Una nova entrega d'alguns dels millors articles del periodista manresà Josep Maria Planes (1907-1936). En aquesta ocasió, reeditem la peculiar entrevista que Planes va fer al mític futbolista Josep Samitier poc abans d'un Barça-Espanyol. Tria de **Pep Corral Vilella**

El llegat

UNA CONVERSA IMPORTANT AMB EL SENYOR SAMITIER

MIRADOR, 21-2-1929

Hotel Florida del Tibidabo. Els jugadors del F.C.Barcelona eren allí, dipositats en conserva, abans dels grans partits amb l'Espanyol. Espectacle curiós, als ulls d'un inexpert, el d'un equip de futbol dedicat al *dolce far niente*. Per ci per lla els jugadors joves es dediquen a escampar la boira de l'avorriment: amb entreteniments de família ben avinguda. Hom juga al dòmino, al «pingpong», a la manilla, sota l'ull endormiscat i vagament vigilant de l'entrenador.

Un senyor, que a jutjar pel seu posat seriós i inexpressiu, deu ésser de la junta, es mira jugar els nois amb un aire paternal i entenedrit. Els asos, però, no comparteixen aquests esplais ingenus. Els veureu ajaçats en els «sillonassos», dedicats al cultiu integral d'una mandra transcendent. Seuen amb l'aire desabusat i una mica absent dels grans personatges. Hi canviem quatre paraules de compliment.

L'as de futbol, contràriament a la idea que en té el gran públic, és un home perfectament sociable, però de poques paraules. La seva conversa no és pas molt vària i brillant, però, en canvi, sap callar amb una dignitat que impressiona. L'as de futbol us escolta una mica amb l'aire del que sent ploure, però aquesta circumstància no és motivada per una falta d'atenció, com algú podria creure. No. És una resultant directa i fatal de la sensació interna de la seva tremenda importància. És evident que si els grans literats del nostre país sabessin anar pel carrer, asseure's en un cafè, i saludar les amistats amb aquest to de grandesa, una mica deixat anar, que cultiven els esportius famosos, el prestigi popular de la literatura catalana augmentaria considerablement.

En un dels salonets de l'hotel que donen a la banda de Barcelona hi trobem En Josep Samitier. Està repapat en una butaca, al costat d'un gran finestral. La seva silueta es retalla sobre el fons magnífic de la ciutat. Diríeu que es tracta d'una curiosa composició fotogràfica d'aire més o menys simbòlic: el bust d'en Sami enganxat sobre el plànol de Barcelona. El nas li ve a parar si fa no fa, a l'alçada del carrer de Diputació, entre Balmes i Rambla de Catalunya.

–Samitier, et venim a fer una entrevista...[...] És una entrevista una mica especial. Voldríem que parléssiu d'art i de literatura.

El nostre amic ens mira una mica sorprès.
–I què vols que et digui, jo?
–Veuràs. El tema té molt més interès del que et penses...

I aquí ens lliurem a una llarga i metòdi-

El mític futbolista Josep Samitier defensant la samarreta del Barça

ca dissertació. Hem arribat en un moment –diem– en què tot és confusionisme. Tots plegats cerquem les distraccions pels viarans més insospitats. Els ateus es fan catòlics, els pintors fan literatura, els escriptors s'arrapen a un estil pictòric... Tothom es desplaça una mica, tot buscant la diversió. Al gran públic també li ha arribat aquest gust pel desenfocament. Li plau més de saber què pensa un arquitecte de la medicina i un metge de l'arquitectura, que no pas escoltar llurs opinions professionals. En Samitier no ens amaga la seva malfiança.

–No sé veure –diu– que l'opinió d'un home d'esport sobre literatura hagi d'ésser més ni menys interessant que la d'un empleat de banca.

–No hi ha cap motiu per creure el contrari –objectem–, però el que ens interessa és conèixer la posició d'un gran professional de futbol, l'esport més popular, davant del moviment intel·lectual català.

–La meua posició, en aquest cas, és d'una absoluta simpatia, està clar. Ara, que l'art i la literatura m'interessen, si fa no fa, com a la majoria de la gent que passa pel carrer i seu a les terrasses dels cafès.

–Ui, ui, que en saps de fugir d'estudi! Ja veuràs, concretarem més: creus que l'esport perjudica la cultura?

El nostre amic es posa les mans al cap.

–Mare de Déu, no me l'han feta poques

vegades aquesta pregunta! A mi i a tots els esportius. Però, naturalment, sempre contestem el mateix: que no la perjudica.

–Perfectament; ja ens ho esperàvem. Ara una altra pregunta: creus que la cultura perjudica l'esport?

Samitier es posa a riure, sense dissimular.

–Home això ja és més original, però una cosa no té res a veure amb l'altra. És com si em fessis dir què m'agrada més: la xocolata desfeta o anar en tramvia.

–I per què no? Et penses que això no és un tema ben periòdic? Es fan moltes entrevistes a base d'elements no pas tant importants com la xocolata i els tramvies. Però si t'he preguntat això que t'ha fet riure, és perquè crec que la cultura perjudica l'esport. M'agradaria que pensessis com jo.

–Si t'interessa... No hi tinc inconvenient. –Molt agraït! Però trobo que hauríem de desenrotllar el tema de manera més clara.

–I per què no? Per exemple: a mi em carrega bastant aquesta mania dels intel·lectuals esportius de barrejar-nos sempre amb els grecs. No hi ha cap banquet de gent d'esport en el qual no s'aixequi un senyor i ens parli de Grècia, d'Olímpia i de Píndar... Em fa l'efecte que tot això no té res que veure amb nosaltres.

–Jo crec el mateix.

–Podríem dir, doncs –engrescant-se amb el tema– que la cultura no perjudica l'esport

en si, però que perjudica molt els oradors esportius i que encara perjudica més a l'auditori que se'ls ha d'escoltar.

Mentrestant, s'ha anat fent fosc i el paisatge geomètric de la ciutat es va emplenant de puntets lluminosos. Arriba un moment en que la cosa agafa un aire absolutament escenogràfic. Barcelona, mirada des d'aquí dalt, a les primeres hores del vespre, s'assembla molt més a un teló de fons que s'exhibia en una revista del Paral·lel, que no pas a una ciutat de debò. Si no fos que els primers termes són prou a la nostra vora per a poder apreciar llur veritat, diríem que de l'altra banda del finestral està a punt de sortir una evolució de segones tiples bo i cantant el «couplet» de l'Exposició de Barcelona. Després cauria la cortina i En Samitier i jo aplaudiríem com uns desesperats.

–Els futbolistes, no obstant –ens diu– hem d'ésser amics de la lectura vulguis no vulguis. Els llargs viatges que ens veiem obligats a fer constitueixen un element preciós per al desenvolupament de les possibilitats literàries del futbolista. El que ni en el monòton traqueteig del tren es decideix per la lectura, pots ben dir que és un home ben perdut per a la causa de l'esperit.

–Així, podríem dir que la formació cultural del futbolista depèn de la capacitat ferroviària de l'equip on juga. No és això?

–No pas d'una manera absoluta, està clar, però s'hi acosta. En certa manera, podria contar els seus esplais literaris per quilòmetres. Jo portaria ben bé cinquanta mil quilòmetres de novel·la de costums...

–És ben curiós tot això. Per tant, podem suposar que amb un parell més d'excursions que fessin a Amèrica, tots els del Barcelona acabarien subscriptors de la F.B.M...

–No sé exactament, si ens agafaria per aquest cantó. Fora possible, també, que acabéssim formant una orquestrina de tangos.

–Jo crec que pels mateixos motius que l'altra gent, si fa no fa. No puc creure en una disposició especial de l'esportista per a entusiasmar-se particularment amb les cançons argentines. La psicologia del futbolista és un conglomerat dels defectes i les virtuts d'això que en diem l'«home del carrer». I a l'home del carrer li agraden els tangos. En el fons, tots som uns sentimentals...[...]

Sortim a fora. Hi fa un vent de mil dimonis. El gran mirador del Tibidabo va dedicant el seu gest sospitos a la ciutat. Prenem el petit Peugeot que ens ha de portar a la Plaça de Catalunya. A cada revolt de la carretera, Barcelona, com aquestes senyores de certa edat que surten al vespre pels volts de la Rambla, ens va fent l'ullet; un ullet cansat i sense malícia.

«Es fan moltes entrevistes a base d'elements no pas tant importants com la xocolata i els tramvies»